[2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 1510)

29 ਅਗਸਤ 2019

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956: ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (UGC) ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (AICTE) ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ- ਕਿਹਾ ਕਿ: UGC ਅਤੇ AICTE ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ - ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. - ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1989 ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ/ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ: ਕਾਲਜ ਦਾਖਲਾ- ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ- ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ- ਲੋੜ- ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ- ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੰਸਥਾ-ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ - ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ

ਕੌਂਸਲ (ਡੀ.ਈ.ਸੀ.) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਕੋਰਸ- ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2007-08 ਅਤੇ 2008-09 ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਬੀ ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਤੋਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ, ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ- ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਕੋਰਸ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ : ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ -1 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ-1 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ, ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ- ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਇਕਪਾਸੜ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ- ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਦਾ ਕੇਸ - ਕਥਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ- ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956: ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼- ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 1.1 ਬੈਚਲਰ ਆਫ਼ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ.ਟੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11] [17-C]

1.2 ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ 'ਕੈਂਪਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ, ਕੈਂਪਸ ਸੈਂਟਰਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ-ਸ਼ੋਰ ਕੈਂਪਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼' ਦਾ ਪੈਰਾ 4 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਓਪਨ ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਬੀ ਟੈਕ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਸੀ। ਪੈਰਾ 5 ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ./ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ./ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ

ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪੈਰਾ 5 ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 12] [18-A-C]

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 3

1.3 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਦੇ ਪੈਰਾ 49 ਦਾ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ। ਇਹ ਪੈਰਾ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 1994 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ/ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪੈਰਾ 49 ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮਤ ਕੋਰਸਾਂ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਉਦੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਤੁਰੰਤ ਪਿਛਲਾ ਪੈਰਾ ਭਾਵ ਪੈਰਾ 48 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੂਰਵਰਤੀ

ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13-15] [19-C-D; 20-A-D]

1.4 ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ I ਅਤੇ II ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 2005 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ/ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2001 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 2004-2005 ਤੱਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 18] [22-G-H]

1.5 ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਈ.ਸੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੀ ਟੈਕ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2006 ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ IGNOU ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ 31 ਅਗਸਤ, 2007 ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ 23 ਮਈ, 2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 19] [23-A-D]

1.6 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ 3 ਸਤੰਬਰ, 2007 ਦੇ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਜਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਜਾਂ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ 2008 ਤੋਂ

ਅਗਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 20] [23-E; 24-G-H]

1.7 ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1 ਮਾਰਚ, 1995 ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 21] [25-A-C]

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 5

1.8 ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਰ੍ਹੇ ਭਾਵ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ 2008 ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ 2008 ਲਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2008-2009 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਭਾਵ 2008-2009 ਲਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ

ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਭਾਵ 2007-2008 ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ., ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਪੈਨਲ ਨੇ 2 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੂਨ, 2009 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੱਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 29 ਜੁਲਾਈ, 2009 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਓਪਨ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਡੀਈਸੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। [ਪੈਰਾ 22, 23] [25-F-H; 26-A-D]

XXXXXX

1.9 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ/ਦਲੀਲ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਕਈ ਵਿਕਾਸਾਂ, ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ 28 ਨਵੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ/ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਵਧਾਉਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਕਤ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 4 ਫਰਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ., ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੌਂਸਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। 10 ਮਈ 2007 ਨੂੰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ., ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦਰਮਿਆਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ

ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਨੇੜਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ। ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀਆਂ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 24, 25] [26-ਈ-ਜੀ; 27-ਈ-ਜੀ]

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 7

1.10 ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਲ 2006 ਤੱਕ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਲਗਭਗ 200 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 23 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ 45 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 2007 ਵਿੱਚ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2010 ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 3000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ। ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਜਾਂ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਮਾਨਤਾ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ

ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਦਮ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਓਪਨ ਲਰਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ / ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਸਾੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਾਨਤਾ ਵੱਲ ਮੁੜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ 2013 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 26] [27-H; 28-A-C]

1.11 ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ 29 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਇਕਪਾਸੜ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27] [28-ਡੀ-ਈ; 29-ਬੀ-ਸੀ]

ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਤਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 468 - ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

XXXXXX

ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 676: [2001] 3 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 253; ਅੰਨਾਮਲਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 590: [2009] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 355; ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਧਿਆਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (1995) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 104: [1995] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1075; ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੀਚਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1987) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 671: [1987] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 949; ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2013) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271: [2013] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1054; ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਤਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 298: [2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 839 -ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[2001] 3 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 253	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 3
[2009] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 355	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 7
[1995] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1075	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[1987] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 949	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2013] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 13

1054		
[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 839	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 17
(2018) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 468	ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 11-14,18, 21, 24

ਸਿਵਲ ਮੂਲ/ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 1510

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਤਹਿਤ)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ.ਯੂ. ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡੀ ਅਭਿਨਵ ਰਾਓ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੂਰਵ ਕੁਰੂਪ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਨਿਧੀ ਮਿੱਤਲ, ਰਜਤ ਖੰਨਾ, ਟੀ.ਵੀ.ਐਸ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਸ਼੍ਰੇਅਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਇਤਰੀ ਗੁਲਾਟੀ ਸ਼੍ਰੇਅਸ, ਅਨਿਲ ਸੋਨੀ, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਟੀਏ ਖਾਨ, ਜੀ.ਐਸ. ਮੱਕਰ।

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 9

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਤਹਿਤ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ.' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਥਾਪਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਓਪਨ ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਬੈਚਲਰ ਆਫ਼ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'B.Tech' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਾਇਜ਼ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2. ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ B.Tech ਕੋਰਸ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ.) ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ।

3. ਸਿਵਲ/ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ/ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ/ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ B.Tech ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1956 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ

ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ 1956 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ 250 ਏਕੜ ਦਾ ਕੈਂਪਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 301 ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਧਾਰਕਾਂ ਸਮੇਤ 391 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਟੀਚਿੰਗ ਫੈਕਲਟੀ ਹੈ ਅਤੇ 11 ਅੰਡਰਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ ਅਤੇ 23 ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਤਾਕਤ 8000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 700 ਖੋਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ Tier-I ਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ / ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰੇਡ 'ਏ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਡੀ.ਈ.ਸੀ.' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ 3 ਸਤੰਬਰ 2007 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਕੰਮ ਕਾਜੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ / ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ/ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ / ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਕਾਜੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿਪਲੋਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2007-08 ਅਤੇ 2008-09 ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ।

XXXXXX

29 ਜੁਲਾਈ, 2009 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਲਾਗੂ ਸਨ,

ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਭਾਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਤਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ 2 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 49 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਨੂੰ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3697-3698 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਆਫ-ਕੈਂਪਸ ਸੈਂਟਰ ਜਾਂ ਸਟੱਡੀ ਸੈਂਟਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ, ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਫੈਕਲਟੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਰਵਾਇਤੀ B.Tech ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੇ ਨਾਲ 42 ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ B.Tech ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ 1168 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 822 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

4. ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ -1 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਨੁਪਾਤ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ -1 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

---

[1] (2001) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 676

[2] (2018) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 468

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 11

5. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ -1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6. ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

7. ਅੰਨਾਮਲਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।[3] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੰਨਾਮਲਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1985 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਥਿਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਅਧਿਆਇ III ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"12. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ- ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਆਮ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜੋ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਲਈ ਅਤੇ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ-

[3] (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 590

XXXXXX

X X X

(ਡੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ;

X X X

ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“22. **ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-** (1) ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅੰਨਾਮਲਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪੈਟਰਨ ਵਿੱਚ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਨਾਮਲਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਰਵਾਇਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 13

“40. ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 25 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਦਿਅਕ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਖਤ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵੀ ਲਚਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

41. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਉਸ ਢੰਗ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

42. ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਚਾਹੇ ਉਹ ਰਵਾਇਤੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹਨ। ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਖੰਡ (ਈ), (ਐਫ), (ਜੀ) ਅਤੇ (ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਸਮੀ ਰਵਾਇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ

ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 26 (1) (ਐਫ) ਅਤੇ 26 (1) (ਜੀ) ਤਹਿਤ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹਨ। [...]"

8. **ਅੰਨਾਮਲਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ** (ਸੁਪਰਾ) **ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਧਿਆਮਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਅਤੇ ਹੋਰ**[4] ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੂਚੀ-1 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ:

---

[4] (1995) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 104

XXXXXX

"41. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਜੋ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

(i) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਤਾਲਮੇਲ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਪੈਟਰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ 'ਤਾਲਮੇਲ' ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਓਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੀਚਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ[5] ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"30. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗਾ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਜਾਂ ਆਮ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਏਗਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਧਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ।

9. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ **ਅੰਨਾਮਲਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ:

“59. ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

---

[5] (1987) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 671

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 15

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਬਾਅਦ ਦਾ ਐਕਟ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੋਡਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ। ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਿਯਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਨਿਯਮ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

10. **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਵਿੱਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1989 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਅਤੇ 2 (ਐਚ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਅਤੇ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ' ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਕਾਰਜ ਉਪ-ਖੰਡ (ਏ), (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ (ਈ), (ਐਫ), (ਐਲ) ਅਤੇ (ਐਨ)

'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪ-ਖੰਡ (ਕੇ), (ਐਮ), (ਪੀ) ਅਤੇ (ਕਿਊ) ਅਧੀਨ ਗਿਣੇ ਗਏ ਕਾਰਜ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਖੰਡ (ਜੀ) ਅਤੇ (ਓ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਜ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ' ਅਤੇ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 10 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਖੰਡ (ਬੀ), (ਡੀ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਨਵੀਨਤਾ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ, ਨਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਅਪਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ; ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿੰਕ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਅਤੇ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ' ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. 'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਂ ਗੁਣਾਤਮਕ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੋਰਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਦੇ ਵੱਡੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਨਵੀਨਤਾ ਵੀ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

11. **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ 'ਤੇ ਖੰਡ 2 (ਐਚ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਦੇ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ **ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੋਰਸਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ B.Tech ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇਣ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੱਕ। ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ -1** ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

"48. ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਥਿਊਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੇ ਪਾਠ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਥਿਊਰੀ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ। ਜੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਗੁਣਾਤਮਕ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਸਥਾਪਤ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਵਜੋਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਤ

ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਕੱਲੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਲਚਕਦਾਰ, ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੈਰਾ 6.19 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ ਵੱਲੋਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ।

XXXXXX

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

12. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗੇ। **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਵਿੱਚ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਕੈਂਪਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਵੇਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੈਂਪਸ ਸੈਂਟਰ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ- ਸ਼ੋਰ ਕੈਂਪਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ' (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '2004 ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

"4. ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ- ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਡੀ.ਈ.ਸੀ.) ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ (ਕੇਂਦਰ) ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹੀ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ- ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ/ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ./ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ

ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਵੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ:

I. ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਫ-ਕੈਂਪਸ ਸਟੱਡੀ ਸੈਂਟਰ (ਵਾਂ)/ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਆਫ-ਸ਼ੋਰ ਕੈਂਪਸ।

2. ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ/ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਡੀਈਸੀ/ਯੂਜੀਸੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

XXXXXX

ਪੈਰਾ 4 ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਓਪਨ ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ B.Tech ਡਿਗਰੀਆਂ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਸੀ। ਪੈਰਾ 5 ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ./ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ/ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ./ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪੈਰਾ 5 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

13. 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਦੇ ਪੈਰਾ 49 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"49. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹਾਂ। 1994 ਦੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।" ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਨੇ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਜ ਵੀ ਉਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੀ ਉਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(a) ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉੱਤਮਤਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਰੋਬੋਟਿਕਸ ਜਾਂ ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ

ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

XXXXXX

(b) ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਫਾਈਨ ਆਰਟਸ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਉਸ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉੱਤਮਤਾ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਦੇ ਪੈਰਾ 49 ਦਾ ਗਲਤ ਅਰਥ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 1994 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ/ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਦਾਸਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 1994 ਦੇ

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾੜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਇਹੀ ਰਾਏ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਆਫ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜ ਬਨਾਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ[6] ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜ ਇੱਕੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ -1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਸ਼੍ਰੇਣੀ -1 ਅਰਥਾਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 'ਉੱਤਮਤਾ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ 'ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ' ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਰੋਬੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਨੈਨੋਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ-2 ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 49 ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਨਿਯਮਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ/ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮਤ ਕੋਰਸਾਂ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਣ।

---

[6] (2013) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271

XXXXXX

14. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਉਦੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 48 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

16. **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2001 ਤੋਂ 2005 ਅਤੇ 2005-2006 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੈਰਾ 5 ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ

ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2001-2005 ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਉਕਤ ਕਵਾਇਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਐਕਸ-ਪੋਸਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2001 ਤੋਂ 2005 ਦੌਰਾਨ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ.-ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 21

"57. (ਟੀ) ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2001-2005 ਦੌਰਾਨ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੱਥ

ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2001 ਤੋਂ 2005 ਦੌਰਾਨ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ.-ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2004-2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ/ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2004-2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪੈਰਾ 49 ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

17. ਅਸੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ -1** ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 22 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰੱਬੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਤਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ**[7] (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '**ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-2**' ਵਜੋਂ

ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਜਾਂ B.Tech ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਟੂ ਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ -1 ਵਿੱਚ ਵਿਨਾਇਕ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰਿਸਰਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ, **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-2** ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

---

[7] (2018) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 298

XXXXXX

"25. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮ ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ

ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਫਾਇਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2001-2005 ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਟੈਸਟ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਲਈ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2005 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ/ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2001 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 2004-2005 ਤੱਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 23

19. ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਈ.ਸੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ B.Tech ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਹੜਾ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ IGNOU ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ 31 ਅਗਸਤ 2007 ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ 23 ਮਈ 2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

20. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ 3 ਸਤੰਬਰ 2007 ਦੇ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਮੈਦਨ ਗੜ੍ਹੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - 110068, ਭਾਰਤ

ਫ਼ੋਨ: (O) 91-11-29535923-32, 29533340 (O)

ਟੈਲੀਫੈਕਸ: 91-11-295536668

ਈਮੇਲ: basuswaraj@hotmail.com

ਵੈੱਬਸਾਈਟ: www.ignou.ac.in/www.dec.ac.in

ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ

F.Nol DEC/UNIV/State/07/5580

ਮਿਤੀ: 03.09.2007

ਸਵਰਾਜ ਬਾਸੂ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ

XXXXXX

24 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਵਿਸ਼ਾ: ਆਰਜੀ ਮਾਨਤਾ

ਮਾਣਯੋਗ ਸਰ,

ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ (ਤੁਹਾਡੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ) ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਗਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ 2008 ਤੱਕ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੋ ਜੋ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.dec.ac.in ਤੋਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਐਕਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਤੁਹਾਡਾ ਇਮਾਨਦਾਰ
SD/-
(ਸਵਰਾਜ ਬਾਸੂ)

ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ

ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਪਟਿਆਲਾ – 147004, ਪੰਜਾਬ"

ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਜਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਜਾਂ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ 2008 ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

XXXXXX

21. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 2004 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1 ਮਾਰਚ 1995 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੀ:

“ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੀਆਂ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇਸ਼ਨ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੇ 76, ਹੌਜ਼ ਖਾਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ -110016 ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਆਈਜੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਆਈਪੀ ਅਸਟੇਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

22. ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਰ੍ਹੇ ਭਾਵ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ 2008 ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਜੂਨ ਜੁਲਾਈ 2008 ਲਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ B.Tech ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

XXXXXX

23. ਟੀਆਈਈਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2008-2009 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਭਾਵ 2008-2009 ਲਈ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਬੀ.ਟੈਕ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ

ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਯਾਨੀ 2007-2008 ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ., ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 2 ਜੂਨ 2009 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੱਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 29 ਜੁਲਾਈ, 2009 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਓਪਨ ਡਿਸਟੈਂਸ ਲਰਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ B.Tech ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਡੀਈਸੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ B.Tech ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ B.Tech ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

24. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟੀ.ਆਈ.ਈ.ਟੀ. ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ/ਦਲੀਲ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਕਈ ਵਿਕਾਸਾਂ, ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ 28 ਨਵੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ/ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ/ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ

ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਵਧਾਉਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਕਤ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 4 ਫਰਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ., ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਈ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ.), ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ.) ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਡੀ.ਈ.ਈ.ਸੀ.) ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਟੂ ਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ' ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 27

ਸਾਰੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-

ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ 'ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ' ਬਾਰੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ, ਫਾਰਮੇਸੀ, ਹੋਟਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਕੈਟਰਿੰਗ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ, ਅਪਲਾਈਡ ਆਰਟਸ ਐਂਡ ਕਰਾਫਟਸ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ / ਡਿਪਲੋਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ' ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ' ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੌਂਸਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। 10 ਮਈ 2007 ਨੂੰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ., ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦਰਮਿਆਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ

ਉੱਤਮਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਨੇੜਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ।

25. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ B.Tech ਡਿਗਰੀਆਂ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

26. ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਲ 2006 ਤੱਕ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਲਗਭਗ 200 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 23 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਲਗਭਗ 45 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 2007 ਵਿੱਚ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2010 ਵਿੱਚ ਵਧ ਕੇ 3000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ। ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਜਾਂ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਮਾਨਤਾ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਰਵਰਤੀ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਦਮ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਓਪਨ ਲਰਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ / ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਸਾੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਾਨਤਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ 2013 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

27. **ਉੜੀਸਾ ਲਿਫਟ ਸਿੰਚਾਈ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ-1** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ 29 ਦਸੰਬਰ 2012 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਧਵ ਮੈਨਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਰਵਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਡੀਈਸੀ ਦੀਆਂ ਇਕਪਾਸੜ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“55. 22.11.1991 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। IGNOU ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ IGNOU ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ IGNOU ਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਖੰਡ (5) ਅਧੀਨ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ IGNOU ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਖੰਡ (vii), (xiii) ਅਤੇ (xxiii) ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ IGNOU ਐਕਟ ਕਿਤੇ ਵੀ IGNOU ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਐਮ.ਐਚ.ਆਰ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ 29.12.2012 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਕਿ IGNOU ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੀਤੀ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਡੀ.ਈ.ਸੀ. ਓਪਨ ਦੂਰ ਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੀਤੀਗਤ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਡੀਈਸੀ ਏਆਈਸੀਟੀਈ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਡੀਈਸੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ।

XXXXXX

ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 29

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਵਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

"[T] ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਐਕਟ 1987 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਓਪਨ ਐਂਡ ਡਿਸਟੈਂਸ ਲਰਨਿੰਗ (ਓ.ਡੀ.ਐਲ.) ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ (ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਓ.ਡੀ.ਐਲ. ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ / ਕੋਰਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ., ਏ.ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ., ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

28. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi